

ΒΛΑΧΟΦΩΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Καταγωγή - γλώσσα - Ιστορία - Βιβλίο του Ορέστη Δ. Κουρέλη

Του Τσιαμήτρου Γιάννη, εκπαιδευτικού, χοροδιδασκάλου

(ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ)

Κατόπιν, ο συγγραφέας, συνεχίζοντας να μας αναλύει το Κουτσοβλαχικό Ζήτημα, επισημαίνει ότι, στο άρμα του πανσλαβισμού, οι Βούλγαροι και οι Ρουμάνοι (Μακεδονορουμανικό Κομιτάτο) διεκδίκησαν τον χώρο της Τουρκοκρατούμενης Μακεδονίας (με την παραπαίουσα Τουρκία εμμέσως να τους βοηθάει, χρησιμοποιώντας το σχέδιο 'διαίρει και βασίλευε') με αποκορύφωμα τον Μακεδονικό Αγώνα, ο οποίος δεν περιορίστηκε μόνο στην ένοπλη σύρραξη (1904-1908) αλλά είχε ξεκινήσει νωρίτερα στην ουσία (1870).

Οι Έλληνες υποχρεώθηκαν να αντιπαλέψουν τους Βούλγαρους κομιτατζήδες, τους Τούρκους, την Ρουμανική προπαγάνδα (σχολεία, εκκλησίες) αλλά και τους λίγους βλάχους που 'ρουμανίσανε'. Οι εχθροί αυτοί (Βούλγαροι, Ρουμάνοι) χρησιμοποιήσαν το βίαιο προσηλυτισμό (ελληνοφώνων, βλαχοφώνων, σλαβοφώνων Ελλήνων), που αποσκοπούσε στην αλλοίωση του εθνολογικού χαρακτή-

ρα της τουρκοκρατούμενης Μακεδονίας.

Η ρουμανική προπαγάνδα κατά την διάρκεια του Μακεδονικού αγώνα ήταν σε έξαρση και είχαμε συγκρούσεις ανάμεσα στους 'ρουμανίζοντες' και τους βλαχοφώνους Έλληνες (ιδιαίτερα στα βλαχοχώρια των Γρεβενών, αλλά και αλλού). Η πλειοψηφία όμως των Βλάχων είχε ταχθεί με την ελληνική πλευρά, αντιστάθηκε γενναία και για αυτό θέμα ο συγγραφέας αναφέρει τον Κων/νο Μαζαράκη-Αινιάν, οποίος μεταξύ άλλων γράφει: «...Αι βλαχοφώνοι Έλληνικαί πόλεις ήταν τα πατριωτικότερα Έλληνικα κέντρα...». Το άσχημο βέβαια ήταν ότι μετά τον Μακεδονικό Αγώνα και όταν τελείωσαν οι βαλκανικοί πόλεμοι με την συνθήκη του Βουκουρεστίου το 1913, προεδρεύοντος του Ρουμάνου πρωθυπουργού Μαγιόρεσκου, ο Ελευθέριος Βενιζέλος, στην προσπάθεια του να κατοχυρώσει την Θεσσαλονίκη και την Μακεδονία στην Ελλάδα, αναγνώρισε την αυτονομία των σχολείων και των εκκλησιών των 'ρουμανιζόντων' Βλάχων, παρά την πείσμονα αντίδραση των μη 'ρουμανιζόντων' Βλάχων.

Η πρώτη απόπειρα αυτονομίας των Βλάχων έγινε το καλοκαίρι του 1917 από τον ρουμανοδιδάσκαλο Σαμαριναίο Αλκιβιάδη Διαμάντη, ο οποίος με την προστασία της Ιταλικής κυβέρνησης (Α Παγκόσμιος Πόλεμος) ίδρυσε το 'Πριγκιπάτο της Πίνδου' με πρωτεύουσα την Σαμαρινα.. Η 'δόξα' αυτοί του κράτους κράτησε μόνο μια ημέρα γιατί οι ίδιοι οι Ελληνόβλαχοι αντέδρασαν.

Τα ρουμανικά σχολεία, παρά

την απαράδεκτη από ελληνικής κρατικής πλευράς άγνοια, αβελτηρία και κακή ενημέρωση, δεν ευδοκίμησαν γιατί η πλειονότητα των βλάχων αρνήθηκε στα καλέσματα των Ρουμάνων.

Στην συνέχεια με αφορμή το βιβλίο του Στ. Παπαγιάννη «Βλάχοι και βλαχοφώνοι Έλληνες», στο οποίο, εν περιλήψη, ο συγγραφέας (Παπαγιάννης) ομιλεί για δύο εθνοτικές ομάδες εχθρικές μεταξύ τους (Βλάχοι-βλαχοφώνοι Έλληνες), παρουσιάζοντας μια τρίτη λύση (της καταγωγής των καθαρόαιμων Βλάχων από 'μεταφυτευμένους' λατινόφωνους πληθυσμούς), ο Κουρέλης θεωρεί την θεωρία του ιστορικά μάλλον αστήρικτη και τάσσεται υπέρ της άποψης των Κεραμόπουλου, Λαζάρου, Κολτσιδά, Εξάρχου, Στεφ. Σωτηρίου κ.ά., οι οποίοι δεν πιστεύουν σε εποικισμούς Ρωμαίων και κάθοδο των Δάκων στην Βαλκανική. Ο συγγραφέας μας λέει ότι αν υπήρχαν λίγοι 'μεταφυτευμένοι' βλάχοι, αυτοί συγχωνεύθηκαν και αφομοιώθηκαν με το ελληνικό στοιχείο, όπως παλιότερα οι Αρβανίτες.

Άρα η απόφαση για αυτονομία και με το 'Πριγκιπάτο της Πίνδου', αλλά και αργότερα με την 'Ρωμαϊκή Λεγεώνα' (2ο Παγκόσμιο πόλεμο) με τον ίδιο πρωταγωνιστή (Αλκιβιάδη Διαμάντη) ξεκίνησε από αλλού (Ιταλία, Ρουμανία). Στην συνέχεια λέει περισσότερο για την 'Ρωμαϊκή Λεγεώνα (περισσότερο Ιταλοκατεθυσμένη) με πρωταγωνιστές τους Διαμάντη και Ματούση, οι οποίοι θέλησαν να εγκαταστήσουν de facto βλάχικο κράτος στις περιοχές Θεσσαλίας Δ. Μακεδονίας και Ηπείρου, προχωρώντας σε πράξεις βίας με εκφοβισμούς και εκβιασμούς βλαχοφώνων οικογενειών.

Ευτυχώς οι ίδιοι οι βλαχοφώνοι Έλληνες αντέδρασαν δυναμικά και η προσπάθεια απέτυχε. Ο συγγραφέας τάσσεται με την άποψη του Ε. Αβέρωφ ότι υπήρξε 'Κουτσοβλαχικό Ζήτημα' και διαφωνεί με τον Γ. Έξαρχο, ο οποίος το υποβαθμίζει (στο βιβλίο του 'Αυτοί είναι οι Βλάχοι') και εμμέσως προσπαθεί να δικαιολογήσει τον Ματούση. Ο κ. Κουρέλης επιμένει ότι ακόμα και τώρα οι βλαχοφώνοι Έλληνες δεν πρέπει να εφησυχάζουν, ούτε η Ελληνική Πολιτεία πρέπει να μένει αδρανής, τονίζοντας αυτολεξεί την άποψη του Ε. Αβέρωφ στο βιβλίο του 'Η πολιτική πλευρά του Κουτσοβλαχικού Ζητήματος', σελ. 207-216 : «.....πιστεύω αδι-

στάκτως ότι, παρά την σιγή τους, οι παλιοί ρουμανικοί πυρήνες των Κουτσοβλάχων της Ελλάδος εξακολουθούν να υπάρχουν, ότι είναι φανατικότεροι από πριν και ότι περιμένουν την πρώτη κατάλληλη ευκαιρία να εκδικηθούν...».

Ο συγγραφέας επίσης τονίζει ότι υπήρξαν κάποιοι προδότες από μέρους των Βλάχων με αντεθνική δράση, ωστόσο δεν πρέπει να αποδώσουμε συλλογική ευθύνη στους βλαχοφώνους Έλληνες συλλήβδην και η προσφορά των Βλάχων στην Ελλάδα είναι τεράστια. Συνιστά την επαγρύπνηση των βλαχοφώνων Ελλήνων, διαφωνεί με την άποψη του Στ. Παπαγιάννη (βιβλίο του 'Βλάχοι και βλαχοφώνοι Έλληνες') να μην υπάρχουν 'καθαρόαιμοι' Βλάχοι ως ειδικοί σύμβουλοι στις αρμόδιες υπηρεσίες και να μην υπάρχουν Σύλλογοι και Ομοσπονδία Βλάχων, απεναντίας είναι υπέρ των Συλλόγων Βλάχων γιατί έτσι κάνουν όλες οι πληθυσμιακές ομάδες στην Ελλάδα (Πόντιοι, Σαρακατσάνοι κλπ), οι οποίοι έχουν το δικαίωμα να διατηρήσουν τις παραδόσεις τα ήθη και τα έθιμά τους.

Όσον αφορά δε στα συνέδρια που γίνονται κατά καιρούς (Ελλάδα και εξωτερικό), θα πρέπει οι σύνεδροι να είναι προσεκτικοί και το συνέδριο να μην αλλάξει πορεία και να μην έχει τον σκοπό δημιουργίας εθνικής συνειδησης, διαφορετικής από την ελληνική. Άλλωστε, ένα τέτοιο περίπου συνέδριο έγινε στην Λάρισα τον Ιούνιο του 1998 το οποίο ήταν 'κλειστό', αποκλείστηκαν Έλληνες επιστήμονες και βρέθηκαν εκεί 'εντελώς τυχαία' Βλάχοι από το εξωτερικό, οι οποίοι είχαν εκφραστεί καθαρά υπέρ Βλάχικης εθνότητας. Ας μην ξεχνάμε και το 'Αντάμωμα των Βλάχων' στην Μοσχόπολη το καλοκαίρι του 2010, όπου από το 'Συμβούλιο των Αρμάνων' επιδόθηκε ψήφισμα για απαίτηση αναγνώρισης Περιφερειακού Λαού Βλάχων στις χώρες, που αυτοί ζούνε, με την αυτονόητη παράλληλη αναγνώριση αυτονομιστικών δικαιωμάτων.

Στο τέλος του προτελευταίου κεφαλαίου με τίτλο 'Η ανεπίσημη προπαγάνδα στην εποχή μας', ο συγγραφέας λέει τα πράγματα με το όνομά τους. Αναφέρει ότι μετά τον εμφύλιο Ρουμάνοι μειονοτικοί ή καθαρά Βλάχοι (άλλαξαν όνομα) επισκέπτο-

νται την Ελλάδα και συζητούν με τους Βλάχους ως Βλάχοι προς Βλάχους, ενδιαφερόμενοι τάχα για την ιστορία και την ρίζα τους με απώτερους σκοπούς. Παρά το γεγονός ότι ο συγγραφέας διαπιστώνει ότι οι Βλάχοι στην Ελλάδα έχουν βαθιά ριζωμένη την ελληνική συνείδηση, παραθέτει το γεγονός ότι οι Αβέρωφ, Αχ. Λαζάρου, Στ Παπαγιάννης κ.α. έχουν σοβαρούς λόγους να πιστεύουν σε προσπάθεια επανεργοποίησης μηχανισμών για ανακίνηση του ξεχασμένου Κουτσοβλαχικού Ζητήματος από ορισμένη μερίδα Βλάχων, πράγμα που έχει ενισχυθεί και με αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επιδίκασης Βλάχικης μειονότητας (1994) στην Ελλάδα. Αυτά δεν πρέπει να μας καθησυχάζουν, όπως και ο Janou Perifan, συχνός επισκέπτης του ελληνικού χώρου (τώρα τελευταία κρίθηκε ανεπιθύμητος στην Ελλάδα), ο οποίος θεωρεί τους Βλάχους ξεχωριστή εθνότητα και αγωνίζεται να έχουν δικό τους κράτος στα Βαλκάνια. Μήπως πρόσφατα το 2005 δεν έχουμε απόφαση της FUEN (Federal Union of European nationalities) στο Βουκουρέστι, που καλεί την Ελλάδα και την Αλβανία να παράσχουν εδαφική και διοικητική αυτονομία στους Βλάχους των χωρών τους;

Τελειώνοντας ο συγγραφέας εκφράζει την προσωπική του άποψη ότι η έρευνα για τα αίτια της ανωμαλίας, που δημιούργησαν ορισμένοι φίλοι των Ρουμάνων και των Ιταλών, πρέπει να συνεχιστεί για να ικανοποιηθεί τελικά το 'περί πατρίδας αίσημα' των Βλάχων και, κάνοντας μια αυτοκριτική ότι ποτέ δεν υπήρξε σε όλη του τη ζωή εριστικός ούτε είχε εχθρούς σε όλη του την προσωπική και επαγγελματική ζωή και καριέρα, καταλήγει ως εξής: «...Είμαι διατεθειμένος να συγχωρήσω ακόμα και τον οποιοδήποτε εχθρό μου που με έβλαψε με λόγους ή με πράξεις εμένα προσωπικά. Δεν μπορώ να συγχωρήσω ανθρώπους, οι οποίοι εσκεμμένα και κατ'εξακολούθηση έβλαψαν την πατρίδα μου. Γιατί πατρίδα είμαστε ΕΜΕΙΣ, δεν είμαι ΕΓΩ...».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Φιλανθρωπικός μη Κερδοσκοπικός Σύλλογος Φίλων Κέντρου Μέριμνας Ατόμων Ειδικών Δεξιοτήτων του Δήμου Βέροιας ευχαριστεί θερμά την αξιόλογη συγγραφέα κ. Γιώτα Φωτιάδου που με εξαιρετική ευαισθησία δώρισε στον Σύλλογο μας εξ' ολοκλήρου για την πλήρη εκμετάλλευση του προς όφελος των παιδιών της Μέριμνας το καινούργιο της βιβλίο με τίτλο « Η ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ ΜΕ ΤΑ ΠΟΛΛΑ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ »

Μνήμες ζωής που αφορούν πρόσφυγες του 1922, πολιτικούς πρόσφυγες του Εμφυλίου και μετανάστες, καταγεγραμμένες με συναίσθημα, πλημμυρισμένες από πικρές θύμησες και νοσταλγία.

Είμαστε ευγνώμονες στην συγγραφέα που εναπόθεσε την τύχη αυτού του νέου βιβλίου - παιδιού της στα χέρια μας με απόλυτη εμπιστοσύνη πως θα το ταξιδέψουμε σε καθαρά νερά και θα φτάσει στον προορισμό του, κάθε ευαίσθητο αναγνώστη.

Το βιβλίο πωλείται στο Κέντρο Μέριμνας ΑμΕΑ Βέροιας στην συμβολική τιμή των 10 ευρώ και όσοι φίλοι επιθυμούν να το αποκτήσουν ας επικοινωνήσουν με το τηλ. 23310 2223.

Για το Δ.Σ.

Η Πρόεδρος του Συλλόγου
Μιχαηλίδου - Δαμιανίδου Μελίνα

ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ
ΛΕΚΑΝΙΔΟΥ
ΕΛΕΟΝΩΡΑ

